

het noodige accent op het Evangelie zelf te dwijls ontbrak.

Op de laatste conferentie van gereformeerde predikanten hoorde ik een broeder, die ontrist was om de „vervloeking“ bij de „jongeren“, dezen raad uitspreken: Laat ons meer dogmatiek geven in onze preek!

Ik vrees, dat wie dezen raad opvolgt, het hart der „jongeren“ niet zal winnen.

Wie de „jongeren“ winnen en bewaren wil voor kerk en leer, beginne met het accent te leggen op datgene wat sommigen naar andere paden lokt, omdat zij het bij ons niet genoegzaam hebben gevonden.

B. W.

UIT DE SCHRIFT.

Verhooring.

En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte.
Lukas 22:43.

Meen niet dat het gebed van den Heiland in Gethsemané onverhoord gebleven is. Kluit er wel ooit een waarachtige zucht tot God op, die geen verhooring vindt? Is er ooit een oprechte stem tot den Heere verloren gegaan? En zou dan de Zone Gods — Hij, die zeggen kon: „Vader, ik wist dat Gij Mij altijd hoort!“ — vergeefs hebben gebeden, en onverhoord en afgewezen uit het stof van den olijvenhof weer opgerezen zijn?

Maar hoe zou dan de apostel (Hebr. 5:7), doelend op dezen gebedsrijd, in welken de Middelaar sterke roeping en tranen geofferd had, van Hem kunnen zeggen: „en verhoord zijnde uit de vreeze“...?

Zoo wij maar oog willen hebben voor de aanbiddelijke en tot eeuwigen dank stemmende wijze, waarop God de verhooring des gebeds pleegt te schenken.

Hier ontsteekt die merkwaardige engelverschijning in Gethsemané ons het licht.

Natuurlijk staat voor ons vast, dat deze engel den Christus in zijn Middelaarswerk niet heeft geholpen. Geen mensch, ook geen engel kon en mocht Hem daarin bijstaan. Wij dalen ook niet af in allerlei gedachte, waartoe dit bericht van Lukas aanleiding geeft. Wij stellen alleen vast, dat deze engel daar was om Jezus te versterken. Op welke wijze dat geschied is, blijve onbesproken. Het is voor ons genoeg te weten, dat het gezicht van dezen engel den Zoon een verkwikking geweest is, die de Vader Hem deed worden; dat, temidden der donkerheid, in die hemelsche verschijning een straal van Gods gunst neerschiet die Jezus versterkte.

Want nu staan we voor deze dubbele uitkomst van Gethsemané's worsteling: dat enerzijds de drinkbeker des lijdens niet voorbijgaat, en dat anderzijds een engel uit den hemel komt ter versterking. Dat is saam deze ééne waarheid, deze Gethsemané-waarheid: Het lijden, het kruis wordt niet weggenomen, maar God de Vader sterkt wel vanuit den hemel de kracht onder dat kruis, en in dat lijden.

En hier krijgen we oog voor de goddelijk-schoone verhooring die dezen gebedsrijd kroonde.

Wij zouden in onze menselijke kortzichtigheid zeggen: de verhooring zal liggen in het voorbijgaan van den lijdensbeker. God zegt: Neen, dat lijden blijft onveranderd, maar het gebed des Zoons wordt toch verhoord; het wordt zóó verhoord, dat de kracht om dien kelk te drinken gesterkt wordt.

„En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte“.

Welk een aanbiddelijke verhooring!

Eene verhooring, op welke Jezus zelf gedoeld had met het: „Niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede!“ Eene verhooring, in welke Gods Raad en Christus' gebed op de schoonste wijze tot één werden samengevoegd. Eene verhooring, die ons achter Jezus doet neerknielen in onuitsprekelijke dank aan God, want deze verhooring is ons eene oorzaak geworden van eeuwige zaligheid.

En let nu eens op Jezus.

De Hebreëen brief zegt: Hij is verhoord uit de vreeze. Die vreeze, die Hem deed schreien: „Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan!“

Daar staat Hij op van de aarde. En weg is uit Jezus alle angst en benaauwing.

Hij heeft in niets vermindering van lijden en oordeel ontvangen. Heel de smartenweg blijft dezelfde. Ja, Jezus weet, in zekeren zin, nu nog bewuster, dat dit vreeselijk einde onafwendbaar komt.

Maar zie Hem nu de hand van Judas tegemoet treden. Is dat de worm in het stof van daar straks? Zie Hem in heilige rust voor Kajafas, voor Pilatus. In hooge bereidwilligheid, zonder vreeze, drinkt Hij elken druppel uit den beker.

Dat is de Goddelijke verhooring op zijne gebeds-worsteling.

Maar als wij dan in deze verhooring de eeuwige zondaarsliefde en veelvoudige wijsheid Gods aanbieden, als wij daarin de poort der zaligheid zien opengaan — welk eene beschamende onderwijzing

daalt daaruit dan af over ons, die zoo menigmaal die liefde en wijsheid des Heeren ten opzichte van onze geboden miskennen. Indien deze wijze van verhooring bij God niet gevonden werd, — er ware voor ons geen zaligheid.

Wat klagen wij dan spoedig over onverhoorde geboden! Zouden wij niet moeten beginnen met te klagen over zoo weinig opmerkzaamheid aangaande de verhooring? Zeggen wij, als we — na ons hart in oprechtheid voor den Heere te hebben uitgestort — opstaan van de knieën, niet te weinig tot onszelven: „Mijne ziele, merk thans op wat antwoord God u geeft!“?

Neen, den beker des lijdens neemt Hij niet steeds van ons weg, en het kruis licht Hij niet altijd van onzen schouder.

Wij vraagden wel daarom.

Er scheen een groot lijden op ons af te komen. Onze dierbaren in doodsgevaar. Dreigende zorgen; moeite; leed. Daar stond God vóór ons met een bitteren kelk. O, hoe riepen we, in sterke roeping en tranen: „dat deze drinkbeker toch van mij voorbijga!“ Heere, dat niet! dat niet!

En het kwam tóch. De lijdenskelk ging ons niet voorbij. En we zeiden bij onszelven: Niet verhoord, ons gebed.

Niet verhoord?...

En als ge dan dragen kondet wat God u oplei, als de Heere dan kracht gaf naar kruis, en gij in het lijden den Heere mocht blijven vasthouden; als dan de slag kwam — die slag van welken gij vooraf zeidet, dat gij hem niet zoudt kunnen verdragen — en de Heere gaf stille onderworpenheid in uw hart, of als uit de eerste ingezonkenheid en verdooving uwe ziel weer ging opleven en haren God weer ging aanhangen — is dat geen verhooring?

Als Paulus driemaal bidt, en God neemt den scherpsten doorn niet weg, maar zegt tot hem: Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht, — mogen wij dan spreken van Paulus' onverhoorde bede?

O, hoe herhaalt zich die Gethsemané-waarheid: dat niet wegnemen van den lijdensbeker, maar dat neerstrijken van den engel, dat neerdalen van de hemelsche genade om te versterken.

Dat wij toch ook voor zulke verhooring oog hebben!

Ook in ons geestelijk worstelen om de zaligmakende genade Gods. Wat wordt er op den weg des levens een gedurig bidden gevonden om vrede bij God, om rust der conscientie, om geloof in de vergeving der zonden, om aanneming door den Heere.

En God schijnt dat maar niet te hooren.

Doch, dat ge aanhoudt bij den Heere, dat het er u om te doen blijft, dat ge tot Gods genadetroon telkens weer terugkeert en den Heere blijft aankleven — is dat niet de engel uit den hemel om u te versterken?

Wat hebben we te worstelen tegen bepaalde zonden; karakterzonden; dat martelend boezemkwaad, dat ons altijd weer bijligt. 't Schijnt ons soms of alle vrede en geestelijk geluk daarop vastzit; als we dat niet hadden, dan waren we er. „O Heere, neem dat toch weg!“

En de Heere neemt het niet weg. Maar dat wij er tegen strijden mogen, dat wij, duizendmaal moedeloos neergezonken, omdat we het wéér verloren hadden, ook duizendmaal wederom het zwaard opheffen — is dat geen verhooring?

„En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte.“

Van Hem werd gezien!

Zie ook gij dien engel!

Hij is er!

En leer uit Jezus' Gethsemané iets van de leidingen, die de Heere met u houdt ook in uw Gethsemané.

v. A.

KERKELIJK LEVEN.

Kerkelijk Leven en Christelike Vrijheid.

VI (Slot).

Ons vorig artikel eindigde met de opmerking, dat onze kerkregering zich niet bepalen kan tot het toepassen van beginselen die rechtstreeks uit het Woord des Heeren zijn af te leiden, maar dat zij ook heeft te rekenen met de gegevens die gezond verstand en ervaring ons voorleggen.

Hoever nu reikt, met het oog op bepalingen in dezen laatsten zin bedoeld, de kerkelijke gebondenheid en hoever is hier een open veld voor persoonlijke vrijheid?

Deze vraag wordt bijzonder actueel, wanneer het gaat om kwesties als: is een lid der gereformeerde kerk verplicht, tweemaal des Zondags op te gaan? Is het geoorloofd een niet-kerkelijke samenkomst bij te wonen, terwijl de gemeente waarvan men lid is, samenkomt?

Ik zal de vragen die hier gedaan kunnen worden niet opsommen; ieder kent ze zelf wel uit de praktijk. De moeilijkheid is hier dat wij, voor een deel althans, te doen hebben met menselijke inzettingen. Want al staat het, om een voorbeeld te noemen, vast dat, wanneer de gemeente samenkomt onder de bediening van het Woord, elk lidmaat, behoudens wettige verhindering, daar behoort te zijn, dit neemt niet weg dat menschen

hebben ingezet dat zulk een dienst twee, of, gelijk op sommige plaatsen in Zeeland nog het geval is, zelfs drie malen per Zondag gehouden wordt.

Maar voorts: als de inrichting van den eeredienst toch werkelijk het gemoed niet bevreemdt; als gebed en prediking van te langen duur zijn; als de liturgie te armelijk schijnt en te sober en dat gaat zoo Zondag op Zondag voort, heeft dan de drang van het geestelijk leven niet recht, elders bevrediging te zoeken? Stel eens, dat de kerk zelve door allerlei menselijke zwakheden en onvolkomenheden de geestelijke bezieling dreigt uit te dooven, wat dan?

Ja ziet, dat zijn ongetwijfeld ernstige vragen, waarmede thans menig jong gereformeerde tobt. Wat erop te antwoorden? Zeker allereerst dit, dat voorzover kerkelijke inzettingen en verordeningen een menselijk karakter dragen, zij de conscientie niet raken en dus de subjectieve vrijheid niet behoeven te belemmeren. En vervolgens ook, dat er in zulk een wel eens ietwat opstandig getuigen tegen wat in het kerkelijk leven hindert, soms wel eens een sympathieker geluid kan klinken dan in het automatisch volgen van den sleur waaraan menig kerkganger mank gaat.

Doch... nu moet ik hier toch ook met een overweging komen, die vooral onder de zoogenaamde „jongeren“ wel wat al te veel in het vergeetboek schijnt geraakt te zijn. In ethische kringen hoort men nog al eens de roepstem, dat „wij ons geven“ moeten.

Ons geven, inderdaad! Zou die rijke gedachte die wanneer dit geven wordt verslaan naar de roeping Gods in Zijn Woord, zoo verheffend en bezielend is voor heel het leven, ook haar toepassing niet moeten vinden op kerkelijk gebied? Wordt daaraan wel genoeg gedacht? Roept het subjectief-geestelijke in ons wel eens niet al te eenzijdig op te ontvangen, te genieten, het goed te hebben? Heeft onze Heer en Heiland er geen recht op dat wij hem ook, ja allereerst, dienen op kerkelijk gebied? Dienen, misschien in het zweel des aanschijns? Dienen, een tijd lang misschien zonder loon, terwijl wij er zelfs schijnbaar onder verarmen? terwijl wij nauwelijks resultaat zien van ons werk?

Zoo gaf Mozes zich aan een volk waaraan geen eer te behalen viel. Zoo gaven de profeten zich aan een taak die een mislukking scheen. Zoo volgden de discipelen Jezus — naar het kruis.

Welnu, leeft het besef wel diep genoeg in onze ziel, dat wij onze plaats in de kerk van Jezus Christus niet alleen voor onszelf innemen, maar ook voor anderen? Dat wij de roeping hebben, het goede voor de kerk in haar geheel te zoeken? Want hier blijkt nu weer de frische kracht van het door Calvin uitgesproken beginsel: elk geloovige niet alleen object, maar ook subject van de kerkelijke werkzaamheden. Daar ligt dus onze taak om, zelfs al valt het wel eens zwaar en al vergt het zekere offers, mede te werken aan den bloei der gemeente. Wie daartoe, uit liefde voor zijn Zaligmaker bereid is, legt gaarne aan zijn persoonlijke vrijheid zekere beperkingen op, zelfs al gaat het daarbij soms om menselijke inzettingen, maar die om de goede orde en den wasdom van Gods Huis noodig zijn. En dan staat dit boven allen twijfel vast, dat wie zich in deze ootmoedigheid geven wil, daarin ook voor zichzelf een zegen vinden zal.

Och, er wordt in onzen tijd nogal eens op luidruchtigen toon gesproken over de noodzakelijkheid om de eeuwige, goddelijke waarheden te belevén. Vergeten wij het niet: die geven hebben geleerd, zichzelf te geven, dat zijn de vroomsten, dat zijn de begenadigden die er iets van weten, wat geestelijk leven is.

Natuurlijk, dit wil nu niet zeggen dat wij maar alles goed hebben te vinden en ons op den stroom van den sleur moeten laten meedrijven. „Ons geven“ is immers óók, naar de mate van onze krachten, kerkelijke misstanden, waar wij die vinden, uit liefde tot Christus te bestrijden en alzoo hartelijk mede te leven. Dan zal God de Heere in Zijn trouw wel zorgen dat Zijn genade beleeft wordt.

En nu tot slot nog één opmerking. Reeds meer-malen is — en terecht! — opgemerkt, hoe de geestesstemming van onzen tijd erop gericht is, op de rechten, niet op de plichten van den mensch nadruk te leggen. Een luisterrijk exempel daarvan is wel de moderne arbeidersbeweging. In één opzicht wordt in die beweging echter een plichtsbesef en vrijheidsbeperking gevonden, die bijna tot jaloerschheid stemt. Tegenover de leiding van zijn organisatie voelt het individu zich tot een gehoorzaamheid verplicht, die doet denken aan de onderworpenheid van den Jezuit tegenover zijn orde. Hier is een bijna blinde volgzzaamheid.

Heeft ook dit ons niet iets te zeggen? De band aan de kerk als instituut brengt uitteraard als band van een grooter geheel zekere inperking van persoonlijke vrijheid mee en vergt daardoor zekere zelfverloochening. De wandelaar, die zich geheel alleen op het pad begeeft, kan gaan waar hij wil. De reiziger, die zichzelf een gezelschap heeft gekozen, heeft nu ook met die anderen rekening te houden, is dus meer gebonden, maar dat offer moet hij zich getroosten als een gevolg van zijn

eigen regime plaats, geheel.

En 2 Het so gemeen gen zo van h die di uit eig daarin zonder frissch diging lijke dual worlele dend, In door ten hie

Van schrijv

de ool na no kn

h

Ac

na

te

mu

va

lee

ne

de

Niet

stroep

eerst

wenscl

Het

het be

H. be

naless

sing l

geheel

tie tet

De H.

over

Het

helzen

zijn se

schou

leed,

POI

De

ons, t

Misscl

aan es

Nederl

euw,

geleer

wat o

feit, d

vaderl

achter

Nu

wat h

van e

staat

wil p

wij ze

voor

lige S

Christ

stellen

weerk

zijn a

het lo

Jeza

teeken

en wa

daar

Grieka

dan o

Christ